

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANULU LI.

„Gazeta” ieșe în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl. pe șase luni
6 fl. pe trei luni 3 fl.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.

Se primumera la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I: pe un an
10 fl. pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dușul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu esemplar 5 cr. v. a. sau
16 bani.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 101.

Brașov, Sâmbătă, 7 (19) Maiu

1888.

Brașov, 6 Maiu st. v. 1888.

Principele de Bismark s'a re-
trasu pe câțiva timp în singura-
tatea dela Varzin, unde voiesce
să petreacă sărbătorile Rosaliilor.
Imprejurarea acesta o declară
Csernatony dela „Nemzet”, prie-
tenulu d-lui Tisza, ca unu simp-
tomu pentru momentu îmbucură-
toru, ce-lu îndemna a discuta din
nou în numita foia situațiunea
generală europeană.

Orî cum amă suci și amă rē-
suci lucrurile — scrie Csernatony
— pericolulu generalu este și rē-
māne, cā puterile cari țintescu la
rēșboiu precum și acelea cari vo-
iescu pacea își stau față în față
în imediată vecinătate cu armate
colosale, și cā desarmarea nu se
pōte cugeta altfelu nicî mai înainte,
decātu după ce o parte va suferi
unu totalu desastru. Invingetorul
va stabili efectivulu armatei, ce-i
va fi permisu invinsulu a-lu sus-
ținē, și în conformitate nu va
întârziā nicî invingetorul de a-și
micșora efectivulu armatei sale.
Acēstā *conditio sine qua non* dā si-
tuațiunei europene unu caracteru
atātū de posomoritū.

Puterile cari se gândescu la
rēșboiu nu voiescu să audā de
desarmare, pentru cā prin pace
nu potū ajunge la ținta lorū; de
aceea — dice mai departe Cser-
natony — suntū silite puterile
cari susținū pacea de a sta armate
până în dinți. Acēstā stare ne-
suportabilă nu-o potū suferi pen-
tru durată națiunile, cari vorū să
trăiescā ēr nu se ajungā la o
estremă oboselă.

Din cauza acesta, crede Cser-
natony, cā este neevitabilu cā Ru-
siei, pe care nimeni nu voiesce
sē-o atace, sē i se adreseze mai
curendū orî mai târziu întrebarea,
cā ce scopuri urmărescu concen-
trările sale de trupe la granitele
nōstre și ale Germaniei. Și de-
orece o asemenea întrebare se
pune numai atunci, cānd cineva
e decisu de a considera rēșpunsulu
eventualu nemulțāmitorū cā *casus
belli*, nicî decum nu pōte privi o-
mulu plin de speranță în viitoru,
orî cātū de multu ar dorî susține-
rea păcii.

De altā parte Csernatony este
de firma credință cā liga de pace
va bate totalu pe inimici ei. A-
tunci va urma și desarmarea, ēr
mai înainte nu.

Acesta este pe scurtu cuprin-
sul pārerilorū amiculu d-lui Tisza
asupra situațiunei generale. Biu-
roulu de corespondență din Pesta
l'a telegrafiatu pretutindenī, do-
vadā cā în cercurile politice de acolo
i se atribue o deosebitā impor-
tanță.

„Neue freie Presse” dice cu
privire la teoriile de mai susu des-
voltate în „Nemzet”, cā între po-
liticii unguiri se lătesce totū mai
multu pārerē, cā ar fi mai bine
decā rēșboiulu ar isbucni mai cu-
rēndū, de orece ei credū, cā liga
de pace va ieși invingetore.

Foia vienesă nu împărtășesce
acēstā pārerē. Mai bine voimū —
dice ea — să purtāmū sarcinele, sub

cari gememū, mai departe decātu
sē vedemū sosindū grozāviile unui
rēșboiu universalu; chiar unu rēș-
boiu victoriosu ar fi o nenorocire.

Mai departe asigurā „Neue freie
Presse”, cā nu desprețuesce forțele
propriei armate, cānd pledēzā con-
tra rēșboiulu, ci e convinsu cā
ș-ar implini datoria cu onore.
ea nu-și face ideii esagerate nicî
despre armata rusescă, ci se teme
numai de ororile rēșboiulu.

În ceea ce privește sfaturile,
ce le primescu austriacii mereu
dela foile germane, ca să dea mai
mare atențiune armatei și să sus-
ținā unitatea ei, „Neue freie Presse”
le considerā, cā viindū dela nice
amici, și le esplicā ca unu semnū
cā încercările politice germane de
a se pune earăș pe piciorū de a-
miciā cu Rusia nu voiescu să re-
ușescā și cā prin urmare cei din
Berlinū punū celū mai mare
prețū pe o bună pregătire militară
a Austro-Ungariei, pentru cā, mai
alesu cu privire la Orientu, pacea
nu li se pare asigurată.

Germania, dice foia vienesă,
voiesce cā Austria să fiā tare și
sē-și sēmță taria ei, dēr nu pen-
tru a face întrebări Rusiei asupra
grāmădirei de trupe în Polonia:
cāci e forte periculosu a disputa
unei puteri mari dreptulu de a-și
aședa armatele după cum li place
și unu astfelu de pasū arū māna
numai apa pe mōra partidei ru-
sesci, care voiesce rēșboiulu, cāci
e probabilu cā Tarulu l'ar con-
sidera ca o vātāmare personală.

Nu pentru a provoca rēșboiulu,
ci pentru a-lu împedea doresce
Germania întărirea Austriei. Cu
cātū mai puternicā va fi liga de
pace cu atātū mai cutezătore a-
pare o luptā în contra ei.

De acēstā idee e condusă po-
litica germană, și politica statelorū
aliatē, asigurā „N. fr. Presse”.
Dēr ea singurā nu se prea încrede
în vorbele sale, cāci îndată adauge:
„Pentru casulū cānd s'ar dovedi
cā e greșitā acēstā pārerē, cānd
demonulu ambițiunei și a poței de
cucerire în ostulū și vestulū Eu-
ropei totuși ar triumfā, trebuie sē
fimū cu tōte aceste pregătiți. As-
tādi se preāmbilā cancelarulū ger-
manū în parculū dela Varzin și
lumea e liniștitā; cine garantēzā
pentru ziua de māne?”

„Le Nord” despre România.

„Le Nord”, diaru rusū din Bru-
sela, scrie următorele:

Cestiunea bulgară pentru momentū
este lāsātā la o parte, atențiunea Ruși-
lor se aflā concentratā asupra Romā-
niei și evenimentelorū ce se desfășurā în
Serbia și întru cātva în Grecia. În ceea
ce privește Romānia, apoi diplomația
rusă, în contra tuturorū spuselorū, nu s'a
amestecatū de locū în ultimele eveni-
mente. Escitarea spiritelorū, care dom-
nesce acum în Romānia, este rezultatul
greșelilorū comise de guvernū, care a con-
dusū acēstā țērā slavā într'unu sensū
antinaționalu și contrarū Rusiei, apērătō-
rea naturală a tuturorū popōrelorū slave.

Ce ar dice foia oficiōsă rusescă,
cānd unu diaru românū, ocupān-

du-se de stările interne ale Rusiei,
ar intitula-o pe acēstā țērā *romā-
nescă*, măcarcā o parte din ea, deși
mică, romānescă este?

„Nord” nu și-a datū sēmā de
vorbele sale, cāci altfelu se feria
d'a se face ridiculū. De altmin-
trelea diarele romāne îi dau rēș-
punsulū cuvenitū.

Acuma, precum comunicā o te-
legramā din Petersburg, și dia-
rele ruse se pronunță violentū în
contra diarulu „Nord”, din cauza
articululu sēu fantasticū cā Ro-
mānia s'ar gândi a se anexa la
Austro-Ungaria.

Rusia și Muntenegru.

Corespondentulū din Belgradū
alū fōiei unguresci „Pesti Naplo”
a avutū o convorbire cu unu „dis-
tinsū bărbatū de statū munteneg-
rēnū”, care l'a imputernicitū să
comunicē, cā între Rusia și Mun-
tenegru s'a închiātū o *convențiā militară*,
în puterea căreia Muntenegru se
obligā ca, în casulū unui rēșboiu
între Rusia și Austro-Ungaria, să
nāvālēscā cu 30.000 de soldați în
Erțegovina, ceea ce ar constringe
pe Austro-Ungaria să ținā acolo o ar-
matā de celū puținū 200.000 omeni.
Rēmānēnd Rusia invingetore, Mun-
tenegru ar primi ca rēșplatā Bocche
di Cattaro; în casū contrarū Ru-
sia la încheierea păcii ar căuta să
obținā pentru Muntenegru *status
quo* și i-ar plăti ca despāgubire pen-
tru cheltuelile de rēșboiu cincī mi-
liōne de ruble.

„Pesti Naplo” nu ia în seriosū
acēstā comunicare, cu tōte astea
felicitā, în ironiā, pe Muntenegru
pentru o astfelu de convențiune.

Demonstrațiuni pentru Boulanger.

Generalulū Boulanger a întreprinsū
dilele aceste a căletoria prin câte-va
departamente ale Franciei, unde a fostū
pretutindenea primitū și salutātū cu unu
entusiasmu. ce președintele republicei nu
l'a întâmpinatū în căletoria sa de deu-
nādī. Pretutindenea poporulū s'a mani-
festatū aderentū alū lui Boulanger și
i-au adusū ovațiuni.

În ziua de 15 Maiu s'a întorsū în
Parisū din căletoria sa, cu care ocaziune
s'au făcutū erăș demonstrațiuni. Mulțime
mare de omeni așteptau la garā, unde
era aședatā și polițiā numerosā. Cānd sosi
trenulū strigāte de „sē trăiescā” resu-
narā din tōtā mulțimea. „France” spune
cā unu polițistū ar fi dīșū: „Pagubā cā
nu putemū striga și noi „trăiescā Bou-
langer!” Birja în care se suise genera-
lulū abia putē înainte de mulțimea cea
mare. În alte birji urmau lui Boulanger, de-
putatulū Laguerre, Deroulēde și alții.
Pe bulevardū și pe strada Richelieu fur-
nica mulțimea alergāndū după trāsura
generalulu până la Hotel de Louve.
S'au auditū și singuraticē fluerături, dēr
au fostū imediatū înăbușite de strigātele
nesfārșite de „sē trăiescā”.

Se vorbea cā în acea di va merge
generalulū în camera: de aceea s'au luatū
mēsuri de precauțiune. Boulanger însă
a declaratū, cā nu va merge în camerā,
până ce nu va putē ține o vorbire asu-
pra revisuirii.

Armata englesă.

Cestiunile militare începū a ave în
Anglia o însemnătate deosebitā.

„Le Temps” scrisese acum câte-va
dile, cā generalulū Hornby a credutū de
datoria sa, să dovedescā, într'o revistā,
nevoia de a pune Londra în stare de a
se apēra și etā cā asupra secretarulu de
Statū la departamentulū rēșboiulu, d.
Stanhope, a presintatū Camerei comu-
nelorū unu proiect de lege, care pune la
dispozițiā guvernulu, în casū de peri-
culū iminentū, corpulū de voluntari și
acelū de *yomanry*.

Mēsura acēstā, în locū de a liniși
opinia publicā, pare cā a ațitāt'o și
„Daily Telegraph” a publicatū unu ar-
ticolū de sensațiā asupra stārei actuale
a armatei englese, articolū, care a pro-
vocatū o viā discuțiune în camera lor-
dilorū.

„Daily Telegraph”, pretindēndū cā
are informațiunile sale „dela cea mai în-
naltā autoritate militară”, afirmā cā tru-
pele englese nu suntū indestulātore pen-
tru apērarea regatulu și cā, decā s'ar
māri numărulū lorū, n'ar fi casārmī pen-
tru nouēle contingente. Cea mai mare
parte din tunuri, dice diarulū, suntū în
așa stare, încātū nu esistā altele mai
rele în Europa; avemū, ce-i dreptū,
modelulū unui tunū de cāmpū, care e
escelentū; dēr nu vomū putea să fabri-
cāmū acēstā armā decātu cu încetulū și
cu tōte cā amū inventatū o pușcă cu re-
petițiā, nicî unulū din regimentele nō-
stre nu-i înarmatū încă cu ea. Marina
nōstrā, urmēzā mai departe „Daily Te-
legraph”, nu-i în stare să împedecē vre
o putere de a trece canalulū Mānecei,
decātu încetāndū de a protegia cea mai
mare parte din coloniile nōstre.

Afārā de asta dela cōsta de sudu
și până în Scoția, nicî una din fortāre-
țele Angliei nu are tunuri sistemū nou
și sease din cuirasatele ei cele mai bune
au nevoiā de unu anū de așteptare pen-
tru a-și căpēta artileria dela arsenale.
Londra e fără apērare, și ca să aibā tu-
nuri bune ar trebui sē le comande în
strāinătate. În fine guvernulū ascunde
cu îngrijire acēstā stare de lucruri și
propunerile și cererile făcute la minis-
terulū de resbelū suntū cu îngrijire tăi-
nuite publiculu.

Aceste revelațiuni au făcutū la ca-
mera lordilorū obiectulū unei interpelāri.
Ducele de Cambridge, comandantulū su-
premū alū armatei, a negatū, precum
am mai spusū, cā elū ar fi „înalta au-
toritate” cu care își face reclamā dia-
rulu „Daily Telegraph”. Lordulū Salis-
bury a protestatū în contra mustrārei,
cā nu se îngrijesce de apērarea regatu-
lui și a spusū cā dela 1884, armata de
uscātū și marina au fostū mărite în mod
simțitorū. Președintele consiliulu a a-
tactatū în deosebi pe lordulū Wolseley,
generalū, pe care-lū acusā de a fi pri-
cinitū panica actualā printr'unu discurs
publicū imprudentū și l'a somatū să atace
guvernulū la camerā pentru ca acesta
sē se pōtā apēra.

Faptulū acesta pare a nu fi intimi-
datū pe generalulū Wolseley, invingetō-
rulū dela Tel-el-Kebir. Elū a convocatū
mai mulți oficeri superiori la dēnsulū a-
casā și la acēstā întrunire s'a hotārītū,
ca îndată ce parlamentulū se va redesc-
chide sē i se propue unu programū în-
tregū tindēndū a ridica puterea armatā
a regatulu. Afārā de asta s'a mai hotā-

ritu ca două corpuri de armată să fie puse pe picioru de resbelu și ca pușca cu repetiția să fie introdusă la toate regimentele. Mai e vorba apoi de a se mări efectivul regimentelor de cavaleria. Aceste propuneri voru da locu, de siguru, la nisele desbateri interesante.

De altcun Wolsley a declarat în camera lordiloru. că n'avea cunoscintă despre articolulu din „Daily Telegraph.“ În vorbirea ce a ținut-o elu (a fostu un toastu la unu banchetu) n'a atacatu guvernulu, ci a accentuat numai desavantajele unui guvern de partid pentru armată. Actualulu guvern, dise elu, n'a neglijeatu armata și flota, ci a dezvoltat-o, der firma sa părere e că, căta vreme flota englesă e așa de slabă ca acum, armata nu-și pote păstra locul seu, deorece pretutindenea în lume s'a lătitu părerea, că starea mijloceilor de apărare a Angliei în patriă și în afară e nemulțamitore și puterile combatante militare nu sunt așa organizate și echipate, cum ar trebui să fie. Elu nu crede că procederea s'a e de natură a-lu sili să-și dea dimisiunea ca militar.

Salisbury își exprimă recunoscintă asupra modulu cum s'a exprimat Wolsley despre actualulu guvern. Speră că generalulu nu va lua în serios incidentulu, căci retragerea sa ar fi o grea lovitură pentru administrațiunea armatei englese. Guvernulu ia măsurile necesare pentru siguranța țerii.

SCRILE DILEI.

În comisiunea administrativă a comitatulu Cojocna, fiindu interelat la 14 Maiu n. vicespanulu asupra sporirei concubinatu în comitat, răspuse că va studia seriosu cestiunea și va căuta să-lu stărpescă cu toate mijlocele ce-i stau la dispozițiune. Comisiunea a decis, să se trimetă guvernulu o adresă în această afacere, și să o împărțiască și celorlalte municipii, ca să o sprijinescă.

Nu i-a mai rămas altceva „Kulturregyltului“ ungurescu decât să-și facă steagu, și încă cu 1000 fl. Ce-i trebuie chelului tichia de mărgăritar! Și ce e mai nostim, marele tãmbãlau cu tichia au de gându „patrioții“ să-lu facă cu ocaziunea adunării generale ce o voru ține Kulturregyltistii la 19 Augustu în Brașov. De aci, cum se dice, voru merge la Sinaia.

În comitatulu Ternavei mari, anume în părțile Noșugului, s'au imulțit grozav porci sălbatici. Cu ocaziunea unei vânătoare din dizele trecute mai mulți au fostu împușcați.

La cererea procuraturei r. din Tergul-Murșului, editorulu fôiei unguresci „Hunyad“ a fostu pedepsit cu 25 fl. din causă că numita procuratură n'a primitu 3 numeri din esemplarele oficiose. Editorulu la apărare sustinu, că numerii respectiv i-a espedatu procuraturei și-i espedeză regulat, documentându această cu fâșiele adreșelor tipărite. Cu toate acestea s'a dictat asupra lui pedepsa de 25 fl. Editorulu a insinuatu recursu. La acesta observă „Kolozsvar“: „Ar fi frumosu, decă de aci înainte editorii de diare voru ave să inspekteze și oficiile postale, ca nu cumva diarele să se perdă din causă lor.“

La tergul de primăveră din Reghinul sãsescu, după cum se scrie de acolo, vitele au avut bună trecere. S'au vëndutu cu totul 4700 vite cornute. 479 cai și 1500 oi.

Sinodulu archidieceșană din Sibiu.

Sedința 1, ținută la 13 Maiu a. c. După seversirea s. liturgii și invocarea s. Duch. deputații preșenți s'au întrunit în sala cea mare a seminarulu „Andreianu“. Escelența Sa Metropolitulu Mironu Romanulu înfășându-se la Sinod, după cetirea cuvântărei de deschidere, ce am publicat în Nr. 99 alu Gazetei, imediatu se purcede la constituirea biroului interimalu, urmēzã prezentarea credenționalelor deputaților preșenți și-și prezentă cu totul credenționalele 45 înși; apoi atât credenționalele cât și actele electorale se împartu la 4 secțiuni verificătoare.

Cu acestea se încheie sedința I-a.

Sedința II. ținută la 24 Maiu a. c.

La ordinea dizei se punu raporturile secțiunilor verificătoare.

S'au verificat cu totul 44 de deputați și astfel sinodulu se declară de aptu a pute aduce concluse valide.

Preșidiulu prezentă mai departe: a) cererea deputatulu Diamandi Manole pentru concediu pe 5 zile din causă morbului; b) cererea deputatulu Simeon Dãmianu pentru concediu pe timpu nedeterminat, din causă agendelor oficiose. După o scurtă desbateră dep. D-lui Manole concediulu cerut i se dă, er cererea dep. Dãmianu se va decide după verificare.

La ordinea dizei se pune constituirea definitivă a biroului și a comisiunilor permanente și spre consultare sedința se ridică pe 10 minute, er după redeschiderea sedinții la propunerea preșidiulu se alege:

a) Biroulu: T. Herman, M. Voilean și Dr. R. Roșca mireni.

b) Comisiunea verificătoare: I. Papiu,

A. Pëcurariu, O. Sorescu, I. Turcu. M. Cirlea și P. Pipoșu.

c) Comisiunea organizătoare: Dr. I. Pușcariu, I. Hannia, N. Cristea: I. Bologa, E. Măcelariu, P. Cosma, Dr. A. Brote, I. Pușcariu și Dr. A. Todea.

d) Comisiunea bisericeșă: I. Petric, G. Șagău, I. Danciu, G. Candrea, Ios. Orbonașu, A. Bãrsan, G. Moldovanu, N. Cosma și S. Dragomir.

e) Comisiunea școlară: Z. Boiu, I. Popescu, V. Dãmianu, G. Danilă, I. Fulea, I. Turcu, L. Branu de Lemeny, D. Lăcătușu și V. Tordosanu.

f) Comisiunea financiară: N. Frateșu, I. Drocă, A. Pëcurariu, D. Manole, O. Sorescu, R. Pațita, S. Popu, M. Cirlea și Dr. N. Olariu.

g) Comisiunea petiționară: D. Coltofeanu, R. Furdul, I. Duvlea, Z. Tãtaru, P. Pipoșu și G. Șandor.

Preșidiulu mai prezentă următoarele esebite:

a) protestulu lui Iosifu Leabu et cons. contra alegerei de deputați sinodali mireni în mai multe comune din cerculu Făgărașului. — La propunerea unui deputat, protestulu se respinge ca întârziat.

b) raportulu generalu plenaru alu consistorulu archidieceșană despre activitatea sa în decursulu anulu 1887:

c) raportulu consist. arch. referitoru la înființarea fondulu de pensiuă preoțescă; d) raportulu cons. arch., prin care se transpune nota preșidială în causă disciplinării prot. S. Popescu. Toate 3 rapoartele se predau comisiunei verificătoare. e) Raportulu cons. arch. referitoru la întregirea parohiei Rêchita cu prediile Strugari și Purcãrețu; f) raportulu cons. arch. în privința sistărei cursulu clericalu estraordinaru. Toate se predau comisiunei bisericesci.

g) raportulu cons. arch. ca senat școl. despre activitatea sa în decursulu anulu 1887; h) raportulu cons. arch. în privința catechisațiunei în școlele de ori ce categoriă; i) raportulu cons. arch. în causă înființării unei preparandii de fete; l) raportulu cons. arch. prin care se așterne manualulu „Economia câmpulu“ de Georgiu Moianu, pentru admitere în școlele poporale; m) raportulu cons. arch. prin care se așterne manualulu „Fisica pentru școlele poporale“ de prof. gim. D. Făgărășanu; n) raportulu cons. arch. prin care se așterne manualulu „Cursu de limba maghiară pentru școlele poporale“ de I. Molnãr. Toate se predau comisiunei școlare.

o) raportulu cons. arch. ca senat episcopesc despre activitatea sa în decursulu anulu 1887; p) raportulu cons. arch. în privința acordării indemnizării

pentru suma de 200 fl., ce s'a datu vèduvei Maria Reou. soția fostulu arhivaru Ioanu Reou ca ajutoru: r) raportulu cons. arch. în causă pretensiunei fondulu „Franciscu-Iosefinu“ la Kendressy Zsigmond; s) raportulu cons. archid. referitoru la suportarea șpeleror pentru reparaturile dela grãdina archiepiscopescă; t) raportulu cons. arch. prin care se așternu rațiociniile fondurilor archidieceșane pe anul 1887. — Se predau comisiunei financiare.

Cu acestea sedința se încheie.

Strãmutarea episcopiei gr. c. din Gherla în Deșiu.

Deșiu, la 16 Maiu 1888.

În adunarea municipiulu Solnocu-Dobëca ținută astăzi s'a primitu fără discuțiune strãmutarea Episcopiei gr. cat. din Gherla la Deșiu, adecã respingerea recursulu cãtorva membri din reprezentanța comunității orașulu Deșiu, va să dică causă e decisă astfel finalmente, că episcopia amintită se va aședa statornicu mai în centrulu dieceșei aici la Deșiu pe vecii veciloru. Viitorulu va arãta, decã acesta strãmutare în favoarea dieceșei este.

Sireganulu.

Învățamântulu în comitatulu Cojocnei.

(Raportulu inspectorulu de școle unguresc.)

În timpul din urmă inspectorulu de școle alu comitatulu Cojocnei a vizitat 80 de școle aflatu în 53 comune din comitatulu seu. Din școlele vizitate de elu, 11 sunt de stat, 2 comunale, 3 rom. cat., 44 gr. cat., 3 gr. or., 11 ev. ref. și 6 de confesiunea augustină.

Pe timpul inspecțiunei prelegerile erau pretutindenea în curgere, afară de școlele ev. reformate, în care prelegerile se încheiaseră încă cu finea lui Martie.

Atât învățamântulu, cât și sistemulu de învățamânt în toate școlele s'a aflatu foarte defectuos. Excepțiune facu dela acesta numai școlele de confesiunea augustină, pe cari inspectorulu le-a aflatu mai corăspundătoare.

Acolo, unde după lege aru fi precrise 6 clase, abia se afla 2—3 clase. Copii mari și mici înveta împreună atât obiectele mai grele, cât și cele mai ușore, ceea ce produce mari greutăți, atât pentru învățatoru, cât și pentru învățamântu.

Cea mai mare parte dintre învățatori nu corăspund chiamării lor, mărca dispun de diploma de calificatiune. Nici planulu de învățamânt alu școlei poporale nu-lu cunosc: nu cunosc nici planulu de învățamânt alu școlei de stat, nici pe celu alu școlei confesionale. Diarele de școlă nu se

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

13

Din viața și scrierile lui Nicolau Lenau.

După izvore străine.

16 Octomvre.

„Când intraiu adu în odaia prietinelor, mei cameriera Emmy imi șopti încet, când suiam treptele, că domnulu casei se afla la Niembsch, care erăși se simte mai rău. Am scoborit decu în jos, unde cei de față mă întâmpinară cu priviri sperioșe: „S'a întâmplatu câtu se pote de rău — imi dise domnulu casei — Niembsch a meubutu“... Eră sãrã era vesel, vorbãrețu, își arãtã epistolele pre cari nu de multu le primi dela fidanțata sa... chiar și scrisoarea ei frumoșã. Noptea pe la 2 ore bolnavulu veni în odaia lui Reinbeck ca nebun. Totã noptea umblã în sus și n jos. Dimineta a cântat minunat pe violã și a jucat. Deodatã însã eși afarã fără să fie observat de cineva. În frica cea mare s'a trimis după Pfitzer Gustav, căruia i comunicã carã totul, rugându-lu să cerceteze pe amicul seu poetulu, căci probabil se va afla în tipografia. Pfitzer ilu întâlni pe Niembsch pe strada Koning și-lu

suprinsu pe neașteptate. Au mersu împreună. Imi închipuescu suferințele înșoțitorulu îngrijat și gânditoru cum va fi făcutu acel drum cu poetulu nebun, ceea ce s'a întâmplatu așa dicend în fața Germaniei întregi. Lângã bazaru Lenau își desbrãcã vestimintele de pe de-asupra și i-le întinse lui Pfitzer, care le și luã. Niembsch voi după aceea săși întindã hainele pe pãmântu și se culce pe ele. Elu dicea că nu pote merge mai departe. Intrãdevãru a și cãdatu jos. Curagiosulu seu amic însã ilu rãdicã și merserã mai departe. Sosirã la br. Herman Raischach căruia Niembsch îi spuse diferite flẽcuri, într'alte: „Da, medicii. Ei m'au curat destulu, odatã însã m'am uitat numai la violina și m'am făcutu sãnetos.“ Pe strada Friederich abia își impletacia picioarele. Pfitzer se sui cu elu în trãsura D-rului Kõstlin, ce venia dreptu spre ei. Der nici aici nu se afla bine; totu mereu își ținea capulu între mâni plãngẽndu-se, că zuruitul trãsurei îi pricinuescu dureri. Decu după câteva minute se scoborã. Lenau se punea pe toate petrele din colțulu stradelor. Iți era milã să-lu privești mergẽndu pãna la capetulu stradei... Dupã-ce ajunsu acasã, Niembsch ședã lungã vreme pe scaunulu

dinaintea ușei; după aceea se culcã desculțu pe canapea, aruncându-și capulu încocu și încolo: după aceea își luã rocul și începã a umbla în vãrfulu degetelor. Își luã violina, cântã și juca: „Se întâmplã încă minuni, dicea el; sunt cu totul sãnetos. Numai violina imi lipsese. Accentele ei astfel se revarsã pe sufletulu meu ca roua, întinerindu-mi-lu.“ Cineva se apropia pe nesimțite de patulu seu unde era și violina. „Numai se nu'm atinși violina“, strigã el; și ținea violã ca lucrulu celu mai scump. În ziua premergãtoare fugi prin casã cu pași mari și îndesați de sute de ori încocu și încolo. Afarã de aceea aiura desu, er mai târziu fuma peste măsurã, ceea ce încă a contribuit multu la agravarea bõlei. Noptile lui de multu erau neliniștite, încãtu servitorulu consiliarulu care durmia dedesuptulu odãii lui Lenau afirma încãtu, că neliniștea poetulu îi causã multa neplãcere și că tãrãboiulu ce-lu însceua elu era așa de mare peste nopte, încãtu nu-și putea închide ochii să dormã. Unii dicu, că l'au auditu vorbindu cu voce înaltã când petrecea singuru; er peste nopte atãta hãrtia aprindea și ardea, încãtu erau foarte îngrijat, ca nu cumva nenorocitul poetu în nebunia lui să

aprinã manuscripte de valõre, ori să se pomenescã c'unu focu mare.

18 Octomvre.

Erã totã ziua s'a odihnit și era aprõpe consciu de sine; adu însã cu atât mai rău. Mai întâi voi să calãtorescã; dedu servitorulu seu o bancnutã pentru cumpãrarea unui biletu de drumu, își luã gẽmantanulu. Mai târziu ilu cuprinsu dorulu de morte. Adu la 7 ore voiu muri, dicea el. Se mbrãcã întregu în vestiminte albe, se culcã și cu mânil puse pe pieptu își aștepta morte. Își luã rãmasu bun dela toți: binecuvãntã pe toți... Își scrisu testamentulu: în fiecare clipã sãria din patu ca să mai adaugã pe hãrtia cevasu. Emilia adeseori trebuia să scriã ce dicea elu... Medicinã numai atunci lua, când i-se spunea, că ilu rõgã femeia consiliarulu alicu. Totã noptea a vorbit și a cântat cu violina. Chirurgicalu, care-lu pãdia nu era în stare să reproducã frumõsele lucruri ce le vorbea bolnavulu poetu. S'a exprimat în modu sublimu despre visuri și morte, despre cari adu nopte a scris și poezii și comunicãndu-le Emiliei îi dise, ca să le copieze, der ea nu le-a pututu, căci și le uitase... Lenau în noptea trecutã arse multe epistole. Închipuirile lui se mișcã numai prin

portă regulată, protocolul de clasificare nu se află nici în o școală, testimoniile pentru cei ce continuă studiul la școli mai înalte se dau numai pe ni-merite și după cum învățătorul își aduce aminte.

Ce privește localul de învățământ și prevederea aceluia cu rechizitele necesare, inspectorul de școle raportează, că în privința acésta locul primu îl ocupă confesiunile românești, ca unele, cari au adus cele mai multe jertfe pentru buna susținere a școlilor lor. Șirul întregu de școli românești corăspundătoare planului de învățământ s'au rădăcatu în timpul mai nou, așa că omului involuntar i-se impune stină și admirațiune, când vede: câtu de gata este acéstu popor (vorba e de poporul român) a se supune sarcinilor aruncate asupra lui în scopul acesta (câte 5, 10, 15 fl. da familiă).

Acestea sunt cuvintele pe cari le reproduce „Kolozsvár“ din raportul inspectorului respectiv de școle privitoru la școlile românești.

Cu totul necorăspundătoare și peste măsură defectuoase s'au aflatu următoarele școle:

Școla ev. reformată și școla gr. cat. din Orosfaia: școla gr. cat. din Archindu și din Budurlău, cari nu sunt nici p-dite pe jos; școla gr. cat. din Hărăstășu, în care inspectorul a aflatu viței, și nu școlari; școla ev. ref. din Filpișul mic și cea din Teca, asemenea ev. reform.

Nu au școli de felu comunitățile confesionale gr. catolice din Bratfalău Băița, Cozma și Socolu; cea gr. or. din Ida mare; în fine cea ev. reformată din Uilacul și Șiopterul de Câmpia, în cari învățământu nici nu există.

Limba ungară se propune cu mai bun succes în școlele sășesci. Celelalte școli ale naționalităților încă își fac datoria lor în privința acésta, excepțiune facu numai învățătorii școlilor de confesiunea augustină din Ida mare și Sz. Ludveg și învățătorii școlilor gr. cat. din Orosfaia, Budurlău, Chibulcul și Tăgșoru.

Vomu reveni.

Intemplieri diferite.

Sinucisă. Tinerul de 24 ani Valton Ede jun., cassaru la gara căii ferate din Clușiu, s'a împușcatu în casa părinților sei murindu imediatu. Sinucisul suferă de mania, că ar fi persecutat de mai marii sei.

Furtu mare. În Arad a fostu jăfuitu diua la amedi galantarul cassei de bancă și de schimbă a lui Armin Wallfisch, care se află în cea mai frecventată stradă. Hoțul a luat numai monedele

nu și hărtia. Poliția a arestatu unu individ. Carcerările continuă.

Evreu pungașu. Cu ocaziunea unui târgu din Huedin s'a datu de urma unui Evreu, care cu ajutorul narcotinei își făcea cu bun succesu hoțiile sale, așa că individului pe care voia să-l jăfuiască de bani, îi da vinarsu cu narcotină prin care îl ameția, îl despoia apoi de bani și o lua la sănătoasă. Astfel se descoperi că a jefuitu pe unu individ cu ocaziunea unui târgu din Huedin, der hoțul putu cu ocaziunea aceea scăpa fără a fi prinsu. La târgul de primăveră din Reghinul sășescu Evreul se încercă să facă din nou asemenea cu unu Român, der a pățit'o. Românul ce-i dreptu bău puțin din vinarsul cu narcotină ce îl dete Evreul și atăta îi fu de ajuns pentru ca să amețescă; când însă Evreul era acum să-l despoe de bani, tovarășii Românului amețit puseră mâna pe Evreu, care astăzi e pus la rēcōre în temniță.

Ședințele ordinare

ale

Academiei române

în anul 1888—89

1. Vineri 6/18 Maiu, Ședință ordină publică. 2. Vineri 13/25 Maiu Ședință ordină. 3. Vineri 20 (1 Iunie) Maiu, Ședință ordină. 4. Vineri 27 (8 Iunie, Maiu, Ședință ordină. 5. Vineri 3/15 Iunie, Ședință ordină publică. 6. Vineri 10/22 Iunie, Ședință ordină. 7. Vineri 17/29 Iunie, Ședință ordină. 8. Vineri 24 (6 Iulie), Iunie, Ședință ordină. 9. Vineri 1/13 Iulie, Ședință ordină publică. 10. Vineri 8/20 Iulie, Ședință ordină.

Vacanțele de veră dela 15/27 Iulie până la 15/27 Augustu.

11. Vineri 19/31 Augustu, Ședință ordină. 12. Vineri 26 (7 Septemvre) Augustu, Ședință ordină. 13. Vineri 2/14 Septemvre, Ședință ordină publică. 14. Vineri 9/21 Septemvre Ședință ordină. 15. Vineri 16/28 Sept. Ședință ordină. 16. Vineri 23 (5 Oct.) Septemvre, Ședință ordină. 17. Vineri 30 (12 Oct.) Septemvre, Ședință ordină. 18. Vineri 7/19 Octomvre, Ședință ordină publică. 19. Vineri 14/26 Octomvre, Ședință ordină. 20. Vineri 21 (3 Nov.) Octomvre, Ședință ordină. 21. Vineri 28 (9 Nov.) Octomvre Ședință ordină. 22. Vineri 4/16 Noemvre, Ședință ordină publică. 23. Vineri 11/23 Noemvre, Ședință ordină. 24. Vineri 18/30 Noemvre, Ședință ordină. 25. Vineri 25 (7 Dec.) Noemvre. Ședință ordină. 26. Vineri 2/14 Decemvre, Ședință ordină publică. 27. Vineri 9/21 Decemvre, Ședință ordină. 28. Vineri 16/28 Decemvre, Ședință ordină.

Vacanțele de dōnē sēptēmāni la Nascerea Domnului nostru Isusu Christosu.

29. Vineri 6/18 Ianuarie, Ședință ordină publică. 30. Vineri 13/25 Ian. Ședință ordină. 31. Vineri 20 (1 Febr.) Ianuarie, Ședință ordină. 32. Vineri

27 (8 Febr.) Ianuarie, Ședință ordină. 33. Vineri 3/15 Februarie, Ședință ordină publică. 34. Vineri 10/22 Februarie Ședință ordină. 35. Vineri 17 (1 Mart.) Februarie, Ședință ordină. 36. Vineri 24 (8 Mart.) Februarie, Ședință ordină. 37. Vineri 3/15 Martie, Ședință ordină publică.

Marti 7/19 Martie 1889 deschiderea Sesiunii generale din anul 1889.

Literatură.

„Transilvania“, Nr. 9—10 are următorul sumar: Academia română. Școle și internate de fete în România (urmare și fine). Ioan Popescu: Psihologia empirică. Nunta la Români, studiu istorico-ethnografic comparativ. Proce verbele ale comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, luate în ședința dela 2 și 21 Aprilie n. 1888. Altă colecțiune de documente adunate de către subscrisul pentru Academia română [Incheere.] Școla superiōră de fete din Sibiu [Continuarea din Nr. 7—8 1887].

„Lumina pentru toți“, revistă pedagogică, sub direcțiunea d-lui *Eniu D. Bălțeanu*, în București, Calea Moșilor, Nr. 138, costându abonamentul 10 lei pe an și 5 lei pe jumătate de an. Nr. 11, anul III, are cuprinsul următoru: Inlesniri abonaților bun platnici. Științe economice, filosofice și pedagogice, E. Bălțeanu. Studii asupra literaturii populare, de Dobre Ștefănescu. Transformismul, de D. Ionescu. Doctorul fără arginți, de E. B. Cum înveta Gertruda copii sei, de E. Bălțeanu. Schițe de istoria pedagogiei, de Ioan Rusu. Credințe populare, de Ioan St. Negoescu. Napoleon Bonaparte, de Ioan Rusu. Poesii populare din Transilvania, de P. Vancu. Recunoștința d-lui I. Popescu din Bêrlad. Copilașii cu inimioară, de C. Popescu. Descântecul de albătă, de C. Dimitrescu. Pedagogia, de E. B. O voce din Vâlcea, de E. B. Bibliografia. Literatură de spirit și petreceri. Erate. Correspondență. Administrația și administratorul acestei reviste.

Gazeta Săteanului, revistă ilustrată, ce apare în R.-Săratu. Nr. 6 dela 20 Aprilie 1888, are următorul cuprins: Reflecțiuni politice sociale: Unu optimist. Incetarea rēscōlei țeranilor, Săteanul. Noțiuni asupra falsificațiunilor făinei de grâu, [urmare]—C. Dumitrescu. Flori sēlbaticē din România [urmare] Anemonele. Mărgăritarul seu lăcrămiore. Aspidiul ghimbos C. C. D. Fōrfecele de grădină, C. Cartoful de Canada C. C. D. Panselē și verbele invērgate, Unu amator de flori. Noua tragă. „Souvenir de Boussuet“ C. C. D. Pământu pentru cei ce n'au d'ajunsu C. C. Dateulescu. Correspondența „Gazetei Săteanului“ din Lunca: I. Plesniță. Legenda despre tăiatul viei: P. P. Constantin. Mișcarea țeranilor din Bolbocă [Maicānesci] jud. R.-Săratu: Reporteru. Din localitate: X. Buletinul Comerciului. Miscelane. Unu economu român. Mai multe gravuri negre și colorate.

DIVERSE.

Ambasadoru mușcatu de căne. Se scie că prin orașele turcesci căni dacu intinși pe tōte stradele. Acești căni sunt pre leneși ca se'și dea osteneala de a mușca pe cineva; cu tōte astea ambasadorul rusu din Constantinopolu a pățit'o intr'o di. Pe când mergea pe stradă, dustu pe gânduri, elu călca pe unul din căni tolăniți în drum: cănele eși din liniștea fatalistă și incolți de pulpă pe d. ambasadoru. Se dice că cănele cunoșce pe omul cu gânduri rele!

Literatura în Germania în anul 1887.

În anul 1887 apărură în Germania 15,972 produse literare, cu 281 mai puține ca în 1886. Dintre aceste produse literare 2063 se ocupă cu gimnastica; 1456 cu teologia; 1402 cu literatura estetică: 1369 cu jurisprudența, politica, statistica, comunicațiunea; 1082 cu higiena; 867 cu științele naturale, chimia și farmacia; 729 cu literatura poporală; 725 cu comerțul și industria; 722 cu istoria, biografia etc., 648 cu stenografia; 585 cu limbile nouē și literatura germană veche, 585 cu scrieri clasice orientale: 464 cu scrieri pentru tinerime.

Cursul pieței Brașov

din 17 Maiu st. n. 1888

Bancnote românești	Cump.	8.56	Vend.	8.58
Argintu românesc	„	8.50	„	8.54
Napoleon-d'ori	„	10.02	„	10.06
Lire turcesci	„	11.32	„	11.37
Imperiali	„	10.32	„	10.37
Galbini	„	5.89	„	5.92
Seris. fonc. „Albina“ 6 ⁰ / ₁₀₀	„	101.—	„	—
„ „ „ 5 ⁰ / ₁₀₀	„	98.—	„	98.50
Ruble rusesci	„	103.—	„	104.—
Discontulu	„	6 ¹ / ₂ —8 ⁰ / ₁₀₀	pe anu.	

Cursul la bursa de Viena

din 18 Maiu st. n. 1888.

Renta de aur 4 ⁰ / ₁₀₀	96.60
Renta de hărtia 5 ⁰ / ₁₀₀	85.40
Imprumutul căilor ferate ungare	150.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	94.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	126.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	114.50
Galbeni împărătesci	5.95
Napoleon-d'ori	10.05
Bonuri rurale ungare	105.—
Bonuri cu clasa de sortare	104.70
Bonuri rurale Banat-Timișu	104.50
Bonuri cu cl. de sortare	104.25
Bonuri rurale Transilvane	104.—
Bonuri croato-slavone	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinu ungaru	98.75
Imprumutul cu premiul ungaru	121.60
Acțiunile băncii de credit ungar.	279.25
Acțiunile băncii de credit austr.	277.75
Renta de hărtia austriacă	78.40
Renta de argint austriacă	80.30
Renta de aur austriacă	104.50
Losuri din 1860	133.60
Acțiunile băncii austro-ungare	872.—
Mărci 100 imp. germane	62.75
Londra 10 Livres sterlinge	126.90
Losurile pentru regularea Tisei și Șehedinului	126.90

Editoru și Redactoru responsabilu:

Dr. Aurel Mureșianu.

cercuri nobile, înalte, și sunt seriose și necopilăresci. „Mōrtea așa este de ușoră, așa de bine mă simțesc în fața ei“, dicea adesea. După aceea: „Așa de mult întârzie; ajută-mi, dă-mi ceva Emilio, ca ea să vină mai degrabă“. Când îl cercetă consiliarul Ludovic, Lenau cântă cu viora de minune. Ludovic nu se putea mira în destul de elu. Privi la nenorocitul poetu plângend și a disu. că își aduce aminte de Tasso... Mai târziu erăși dise Lenau: „Emilio, adu-mi ceva ca să mă sfârșesc mai degrabă. Vița mea e o nebuniță“, dicea elu. „Ce-am cultivat!.. Numai câteva poesii frumose am scrisu“.

19 Octomvre.

„Medicii s'au consultat să-i facă o tăiatură în o arteră. Niemsch se bucură când își vedu sângele svēcindu, cum dicea elu: „ca unu isvoru din Alpi“. — „Ore nu este acesta sânge deplin sănătos?“ întrebă pe bărbierul seu, care-i răspuse: „Da, sânge deplin sănătos se vede a fi, numai cătu pare că este alu unui cerb prigonit“. Răspunsul acesta îi plăcu tare lui Lenau. „Căci prigonit cerb sunt eu“, îi replică, și totdeuna poftia dela chirurgul seu, ca să descrie fițorei sale sōcre acésta operațiune. Imprejurarea, că sângele seu era

sănătosu îi dete nouă speranță, nou curagiu pentru căsătoria. Și acum continuă mai departe a țese în creeri sei bolnavi planuri uriașe de viitoru. „Cum pōte ave omul idei așa de simple“, dise referitoru la întemplierile de eri. „Eri eram de părerea, că Emilia imi dă accid-clorhidric“. După prânđu a cântat cu violina foarte frumosu.

20 Octomvre.

Nōptea mi-a fostu suportabilă, avisă pe camerieră, der totuși pe la 4 ore a începutu furtuna. Diminēta pe la 7 ore bolnavul ceru unu paharu de apă dela servitorul consiliarului, der Niemsch până când privia la implinirea acestei rugări, sări pe ferestră desbrăcat și începutu a striga de-alungul stradei Friederich: „Revoluția! Libertate! Ajutor! Focu.“ Se dice că incidentulu acesta era grozav. Era măhnit asupra Șvabilor. Servitorul Leo mi-a spus lucruri înfricoșate despre elu. Mi-a spus c'a începutu a-i numera nasturii vestimentului seu și striga: „Isuse! Marie! Nebunu, nebunu! Nici nu sciu unde mă aflu.“

22 Octomvre.

„Când Leo veni aș-diminēta dela păditu imi spuse că nōptea trecută i-a

foștu foarte grea bolnavului și că acuși acuși se infuriă. *Lăsați-mē să mergu în rășboiu*“, striga adesea. Doria în continuă să călătorēscă. Medicul decise a-l transporta în Winenthal pe când consangeniului lui îl rugau să-l lase să mōră aici. Insuși Lenau se opuse călătoriei der în urmă fu constrins să mergă de silă. Când vedură înaintea lor orașelul, îi spuse Pfitzer, că elu are să fiă dusu acolo. Numirea orașului n'a făcutu asupra lui nici o impresiune. La descălecare se plāse lui Zeller de modulu cum a fostu tractat arătându-i în palme nesce rane ce nu erau ci numai i-se păreau lui a fi, der medicul îi răspuse că Lenau este vina la tōte și că dincontra elu a tractat rău cu ei, injurându omenii pe drum. La acestea Lenau tăcu rușinându-se. Când peste nōpțe sdrobi jalusia unei ferestre își strivi unu degetu. Zeller chiamă numai decatu unu chirurgu ca să-i lege rana. Așa se vede că acesta i-a cădutu bine amicului nostru, căci se liniști. Când îl conduseră în odăița lui, sângele seu făcu o circulare repentină în sus și în jos prin capul seu și dise că lui nu-i place nici nu vrea să rămână aici, der medicul îi răspuse că nu mai pōte fi

vorbă de voința lui, căci fiindu vindecarea lucrul principalu, trebuie să fiă ascultatoru, fiindcă elu e smintit de minte, pōte însă să mergă prin grădină la preumbare. Niemsch primi propunerea, er când intră în grădină și respiră aerul curat, și vedu cerul senin, dise: „e frumosu“. După ce merse în odăia erăși, se culcă și durmi cam unu pătrar de oră, dup'aceea merse erăși în grădină. Zeller l'a aflatu mai puțin bolnavu astăzi, ca eri și începutu a nutri mai multă speranță în elu. În odăița lui tōte mobilele sunt întărite de părăși și de podini până chiar și patulu din mijlocul casei. Priveliștea ce-i oferea pădurea și câmpul în pompa lor de tōmnă îi era foarte bine venită. Castelul în interiorul căruia se află institutul alienților, e ceva măreț. În curte este o fântână colosală. Zeller a închiriatu o odăia separată pentru Emilia, de-o frumșeță uimitore, aici va șede Niemsch decă i-se va face mai bine.

(Va urma.)

„L' AIGLE“

Societate franceză pentru asigurare pe viață. Paris.

Infinită 1873.

Capitalul societății. . . . . franci 12,000,000

Fondul de asigurare la 31 Dec. 1886. 21,200,000

Starea asigurărilor la 31 Dec. 1886 67,500,000

Cu c. r. decretul ddto 31 August 1885 s'a concesit societății activitatea sa în Austro-Ungaria și la 18 Ianuarie 1886 s'a protocolat firma în Budapesta. Asemenea a depus societatea în Viena și Budapesta câte fl. 110,000 prin urmare la o altă fl. 220,000 drept cautiune.

Direcțiunea pentru Ungaria
Budapesta Teresienring No. 3.

61.3—2

Nr. 41—1888
Senatul scolastic.

CONCURSŪ

pentru ocuparea stațiunii docteniale din parochia gr. cath. Romuli din vicariatul Rodnei, carea devenise vacantă, cu soluțiune anuală de 200 fl. v. a., cuartir provădit cu edificie economice, lemne focali gratis și grădina școlii în folosința învățătorului.

Doritorii de a dobândi această stațiune au de ași așterne rugărilor lor provădute cu documentele de calificățiune docteniale la senatul scolastic conf. gr. cath. din Romuli, posta ultimă Năsăud, până în 10 Iunie 1888.

Din ședința senatului scolastic conf. gr. cath. ținută în 29 Aprilie 1888.

Paulu Chita,

președintele senatului scolastic.

60.3—2

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Pesta:

Trenul de persoane Nr. 307: 7 ore 20 de minute s'era.

Trenul mixt Nr. 315: 4 ore 01 minută dimineața.

2. Dela Brașov la București:

Trenul mixt Nr. 318: 1 oră 55 minute după am'ed.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de am'ed.

Trenul mixt Nr. 316: 9 ore 52 minute s'era.

2. Dela București la Brașov:

Trenul mixt Nr. 317: 2 ore 32 minute după am'ed.

A. Plecarea postelor:

a) Dela Brașov la Reșnovă-Zernesci-Brană: 12 ore 30 m. după am'ed.

b) „ „ „ Zizină: 4 ore după am'ed.

c) „ „ „ în S'euime [S. Georgi]: 1 oră 30 minute no'p'ea.

d) „ „ „ la Făgăraș: 4 ore dimineața.

e) „ „ „ la Săcele: 4 ore dimineața.

B. Sosirea postelor:

a) Dela Reșnovă-Zernesci-Brană la Brașov: 10 ore înainte de am'ed.

b) „ Zizină la Brașov: 9 ore a. m.

c) Din S'euime la Brașov: 6 ore s'era.

d) „ Făgăraș la Brașov: 2 ore dimineața.

e) „ Săcele la Brașov: 6 ore 30 minute s'era.

Se deschide abonamentul pre anulul 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarū beletristicū și enciclopedicū-literarū — cu ilustrațiuni. — Cursulū XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numerū câte de 2—3 cōle cu ilustrațiuni frumōse; și publică articlii sociali, poesii, novele, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tracteză cestiumi literare și științifice cu reflesiune la cerințele vieței practice: apoi petrece cu atențiune vieța socială a Romānilorū de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totū nisuesce a întinde tuturorū individiilorū din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl., pentru Romānia și străinătate 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postale.

PREOTULŪ ROMĀNŪ. Diarū bisericescū, scolarū și literarū — cu ilustrațiuni. — Cursulū XIV. — Apare în broșurū lunare câte de 2½—3½ cōle; și publică portretele și biografiile arhierilorū și preoțilorū mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturorū științelorū teologice și între aceștiia mulțime de predice pre dumineci, serbătorū și diverse ocașiuni, mai alesū funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă totū soiulū de amēnunte și scrii cu preferința celorū din sfera bisericescā, scolasticā și literarā. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl. — pentru Romānia 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postale.

Colectanții primescū gratisū totū alū patrulea esemplarū.

Numeri de probă se trimitū gratisū ori-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totū de aci se mai potū procura și următoarele cărți din editura proprie:

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Romāni, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silasi. — Partea I. Paulu Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincal. Prețulū 30 cr.

Renascerea limbii romānesci în vorbire și scriere invederită și ap'etiată de Dr. Gregoriu Silasi. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulū broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tote trei impreună 1 fl.

Cuvēntārī bisericesci la tote s'erbătorile de peste anū. de I. Papiu. Unū volumū de preste 26 cōle. Acest opū de cuvēntārī bisericesci întrece tote opurile de acestū soiū ap'arute până acum — avēndū și o notiță istorică la fiă-care s'erbătoare, care arată timpulū introducerei, fazele prin cari a trecutū și modul cum s'a stabilitū respectiva s'erbătoare. Prețulū e 2 fl.

Barbu cobzariulū. Novelă originală de Emilia Langu. Prețulū 15 cr.

Puferea amorulū. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 20 cr.

Idealulū perdutū. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Opera unui omū de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulū pierdutū** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Fântāna dorulū. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Codreanū craiulū codrulū. Baladă de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Ultimulū Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Elū trebuie s' se insore. Novelă de Maria Schwartz. traducere de N. F. Negruțu. Prețulū 25 cr.

Brandă seu Nunta fatală. Schiță

din emigrarea lui Dragoșu. Novelă istorică națională. Prețulū 20 cr.

Numeri 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanū Tanco. Prețulū 30 cr.

Probitatea în copilarīă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulū 10 cr.

Hermanū și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinū Morariu. Prețulū 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Petulantulū. Comediă în 5 acte, după Augustū Kotzebue, tradusă de Ioanū St. Șuluțu. Prețulū 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicoră, prof. gimnas. — Cu portretulū M. S. Regina Romāniei. Prețulū 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unū volumū de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulū redusū (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirī și viorele. poesii populare, culese de Ioanū Popū Reteganu. Unū volumū de 14 cōle. Preț. 60 cr.

Tesaurulū dela Petrosa seu Cloșca cu pui ei de aurū. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulū 20 cr.

Biblioteca Sătenulū Romānū. Cartea I, II, III, IV, cuprindū materii forte interesante și amuzante. Prețulū la tote patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii forte interesante și amuzante. Prețulū 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă. Prețulū 50 cr.

Economia pentru școlile popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulū 30 cr.

Indreptarū teoreticū și practicū pentru învățământul intuitiv în folosul elevilorū normali (preparandialū), a învățătorilorū și a altorū bărbați de școlă, de V. Gr. Borgovanū, profesorū preparandialū. Prețulū unui esemplarū cu porto francatū 1 fl. 80 cr. v. a. În literatură noastră pedagogică abia aflămū vre-unū opū, întocmitū după lipsele școlilorū nostre în mēsură în care este acesta, pentru aceea flū și recomandāmū mai alesū directorilorū și învățătorilorū ca celorū în prima liniă interesatū.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Romāni. De V. Gr. Borgovan. Prețulū 15.

Manualū de Gramatică limbii romāne pentru școlile poporali în trei cursuri de Maximū Popū, profesorū la gimnasiulū din Năsăudū. — Manualū aprobatū prin ministeriulū de culte și instrucțiune publică cu rescriptulū de datū 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulū 30.

Gramatică limbii romāne lucrată pe base sintactice de Ioanū Buteanu, prof. gimn. Unū volumū de peste 30 cōle. Prețulū 2 fl.

Manualū de stilistică de Ioanū F. Negruțu, profesorū. Opū aprobatū și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulū de datū 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică forte bogată a acestui op — cuprindendū compozițiuni de totū soiulū de acte obveniente în referințele vieței sociali — se potē întrebuința

cu multū folosū de cătră preoți, învățători și alți cărturari romāni. Prețulū 1 fl. 10 cr.

Nu mē uita. Colectiune de vier-suri funebrale, urmate de iertăciuni, epitaflă ș. a. Prețulū 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în scola poporală pentru învățători și preparand. Bros. I. scrisă de Gavrilū Trifu profesorū preparandialū. Prețulū 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarulū sufletulū. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci forte frumōsū ilustrată. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 40 cr., legatū 50 cr., legatū în pânză 60 cr., legatū mai finū 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de luxū 1.50—2.50

Miculū mărgăritarū sufletescū. Carticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumōsū ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 15 cr., — legatū 22 cr., legatū în pânză 26 cr.

Carticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele, Cu mai multe icōne frumōse. Prețulū unui esemplarū e 10 cr.: 50—3 flor.; 100=5 fl.

Visulū Prea Sāntei Vergure Maria a Nāscetorei de D-deu urmatū de mai multe rugăciuni frumōse. Cu icōne frumōse. Prețulū unui esemplarū speditū franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusū Christosū. Prețulū unui esemplarū legatū și speditū franco e 15 cr.